

## Langtidseffekt inn i en ny generasjon

*Ton har musikkutdannelse fra et av Bangkoks beste universitet. Selv om han kan velge og vrake i gode musikk-jobber, bor han fortsatt i slummen. Han ønsker å bety noe for de som har en like vanskelig oppvekst som ham selv. – Ton er den mest fantastiske personen jeg har møtt, sa Christoffer Kattekryp.*

I begynnelsen av november sendte NMS fem YouTubere for å lage reportasjer og promotere arbeidet i Bangkoks slum. I samarbeid med den nasjonale lutherske kirken i Thailand, har det Norske Misjonsselskap (NMS) støttet dette arbeidet i flere tiår. En reise til et misjonsprosjekt er en fantastisk og livsforvandlende opplevelse. Inntrykkene er sterke. I YouTube-filmene ser vi eksempel på hva som skjer når mennesker får se, høre og oppleve selv.

### **Møte med bestemor**

Vi hadde mange sterke møter. Før vi reiste møtte vi ungdommene på NMS sin gjenbrukscafé «Ilgjen», i Oslo. Der fortalte vi litt om NMS og viste de NMS sin tegnefilm om bestemora som fikk hjelp av Lovsangshjemmet og musikkskolen til å ta vare på de fire barnebarna sine. I Thailand besøkte vi bestemora. Det var et fantastisk møte. Vi viste og oversatte filmen for henne og hun lyste opp. Det er godt å se at vi hadde fortalt en historie som hun selv kjente seg igjen i. Bestemoren med det store hjerte som virkelig ønsker at barnebarna skal få seg en utdanning og få en bedre start på livet enn henne selv.

### **Møte med Ton – den unge dirigenten**

– Ton (25) er den mest fantastiske personen jeg har møtt, sa Christoffer Kattekryp. Ton fikk stipend for å studere musikk på et av Bangkoks beste universiteter, og er nå dirigent i Immanuel musikkskole. Den unge mannen gjorde et uutslettelig inntrykk. Han var jo omtrent på deres alder, men i stedet for å dyrke sin egen karriere har han valgt å bli i slummen for å gi tilbake til prosjektet som har gitt ham så mye. Han vil være et forbilde for barna i slummen og vise at det går an å være et løvetannbarn, der alt håp ser ut til å være ute.

### **Møte under motorveien**

Kvelden på fritidsklubben i slummen ble helt utrolig. Det ble skapt magiske minner både for barna under motorveien og ungdommen fra Norge.

– En av de beste kveldene i mitt liv, sa en av ungdommene på vei hjemover den kvelden. Unger fikk være unger. Det startet med store såpebobler som etterhvert utartet seg til et skumparty. Ungene lekte og frydet seg. Naboene hang på gjerdet og lurte på hva som skjedde. Barna hadde ikke tid til å komme inn å spise snacks engang. Til slutt var ungene så inn-såpet at det skummet av klærne deres. Inne lagde vi slim i litervis og gamet litt. Til slutt var rommet fullt av barn i alle aldre da de hadde forberedt en utfordring til de norske ungdommene. Gresshoppe, silkelarve, frosk, veps og tusenårsegg var på menyen. Virkelig en kveld å huske. De la hverandre til på Instagram og abonnerte på YouTube-kanalene. Språk er ingen hindring når glede, latter og interesser deles.

### **Møte med halve landsbyen**

I løpet av de få dagene vi hadde sammen i Bangkok, besøkte vi Lovsangshjemmet, Immanuel daghjem og Nådehjemmet. Vi var på tre hjemmebesøk. Først besøkte vi bestemoren, og så

en familie der mor hadde tatt seg fri fra jobb og stod på brygga sammen med halve landsbyen for å ta imot utlendingene som kom over elven i en «longtail»-boat. Et av de sterkeste møtene ble besøket til ei 19 år gammel mor som mer eller mindre hadde resignert og gitt opp. Hun har tre barn, på ett, to og tre år. Bare den miste bor hjemme. Den mellomste har hun gitt bort til et lesbisk par og eldste jenta bodde nå hos bestemor og hennes nye kjæreste. Den unge trebarnsmoren satt der uten mimikk, i et rom så lite og skittent at vi hadde problemer med å fote oss. Moren hadde fylt ut søknadspapirene for å sende jenta si til Lovsangshjemmet, men hadde aldri fått summet seg til å levere de. Papirene tok vi med oss og vi kan med glede fortelle at minstejenta nå går i barnehagen og har det fint der.

### **Varige møter!**

Inntrykkene fra den innholdsrike uken blir sittende i kroppen lenge. Alle de fem YouTuberne forteller med stor iver om NMS sitt gode arbeid, og engasjementet har smittet over på alle de som følger dem på kanalene deres. Det blir spennende å følge Giving Tuesday videre.

### Faktaboks:

**Giving Tuesday** ble første gang arrangert i Norge den 28. november. Dagen er en reaksjon på den veldige handledagen, Black Friday, i slutten av november hvert år. Til sammen var 11 organisasjoner med i årets aksjon, og NMS var eneste misjonsorganisasjon som var med. I ettertid viser det seg at både lederne av Innsamlingsrådet og Nordic Screens hadde vært skeptiske til hvordan NMS kunne dra nytte av Giving Tuesday. Det ble en unødvendig bekymring. NMS fikk hele 450 000 visninger på YouTube-filmene som ble laget fra prosjektene i Thailand, mer enn halvparten av alle visningene. Tenk på hvor mye misjonsengasjement vi har fått gjennom dette. NMS har virkelig blitt satt på dagsorden ovenfor nye grupper. Les mer på [www.nms.no](http://www.nms.no)

Tekst: Margrethe Reve Brandsæter

## Der ingen kunne tro at noe kunne gro

*I Nan-provinsen i Nord-Thailand lever Lua-folket. Tradisjonelt er de animister som brenner skogen og planter tørrlandsris oppetter fjellskråningene.*

Den lutherske kirken i Thailand har drevet arbeid blant Lua-folket i ca. 15 år og mange menigheter er etablert i området. For noen år siden ble Det Norske Misjonsselskap (NMS) utfordret til å se om det var mulig å gjøre noe på jordbruksfronten.

### **Lite avling**

Jordbruksprosjektet i Ban Den ble startet så smått på våren 2014, på et stykke land der ingen kunne tro at noe kunne gro. Landet var menighetens eiendom, og kirkens team hadde prøvd å dyrke mais og ris, men uten å få avling. Aksene var bare tomme. Som bonde og utdannet på NLH i Ås var det kjekt å bli spurt om min kompetanse til å utvikle området. Vi startet med å ta jordprøver og de viste veldig sur jord. I tillegg var jorda hard, pakket og mettet med vann. Det var med andre ord lite plass til oksygen i jorda, som trengs til alt jordlivet som bør være der for å gi skikkelig plantevekst.

### **Gratis nitrogen**

Prosjektet leide en gravemaskin som laget en åpen grøft slik at overflatevannet kunne ledes ut. I tillegg ble jorden kalket for å heve pH-verdien. For at jorda skal bli fruktbar er det viktig med vekstskifte og prosjektet fortsatte derfor med å plante nærende belgvekster. De har den geniale egenskapen å kunne hente «gratis» nitrogen fra lufta. Nitrogenet blir igjen i jorda til neste vekstsesong. Teamet dro på kurs for å lære om kompost og viktigheten av å bruke lokalt tilpassede sorter for best mulig avling. For å få tilgang til gjødsel valgte de å starte med griser. Disse fores opp på lokale ressurser, – hovedsakelig banantrær fra skogen. Grisene har nå blitt til to mødre som produserer to kull per år for salg. For å utnytte alt vannet som var tilgjengelig ble det anlagt to fiskedammer på området. Dette vannet kan så nyttes som næringsrikt vann for nedenforliggende vekster.

### **Imponert landbrukssjef**

Nå i 2017 har prosjektet vist stor framgang. Grønnsaker er produsert og solgt på markedet og rismarkene gav dobbel avling i forhold til året før. Landbrukssjefen i området er imponert over hvor hardt teamet jobber og har donert planter og dyr til prosjektet. Nå har de også geiter, høner, kalkun, ender og gjess. Snart skal de få et par kuer også. Der det i fjor ble dyrket bønner, er det nå anlagt en flott jordbæråker. Nytt jorde er ryddet og plantet til. I et nybygget drivhus for grønnsaker spirer og gror det i tusentall, små planter som snart skal plantes ut på klargjorte senger. I tillegg er det anlagt to plantasjer med banan og inka-peanøtter.

### **Kirken viser vei**

Foruten de agronomiske utviklingsstegene har prosjektet også en videre innflytelse på lokalsamfunnet. Arealet ligger tett opptil veien der mange ferdes og folk stadig stopper opp, kikker litt og spør av nysgjerrighet. I tillegg har det tidligere ligget et gammelt buddhistisk tempel i nærheten og mange har ment at man forstyrrer åndene ved å dyrke jorda her. Etter at kirken tok i bruk sine områder, har naboene på begge sider plutselig funnet ut at de kan gjøre det samme.

**Bilder:**



YouTuberne Ellen Aabol og Kristine Bremnes saman med barna på Lovsangshjemmet i KlongToey-slummen. Foto: Margrethe Reve Brandsæter



YouTuber Ellen Aabol holder en baby på Nådehjemmet. Foto: Margrethe Reve Brandsæter



Bilde fra Immanuel daghjem. Foto: Tor Helge Brandsæter



Bilde fra Lovsangshjemmet. Foto: Tor Helge Brandsæter



Klart til utplanting. Foto: Tor Helge Brandsæter



Foto: Tor Helge Brandsæter



Ivrige medarbeidere. Foto: Tor Helge Brandsæter



Hele jordet utnytted. Foto: Tor Helge Brandsæter



Tor Helge B. har fått svar på jordprøvene og orienterte den lokale presten Amnuay Yotwong om resultatet. Foto: Eivind Hauglid